

Rada Naukowa

Członkowie krajowi

Doc. dr hab. n. med. Andrzej Basiński
Klinika Anestezjologii i Intensywnej Terapii
Akademia Medyczna w Gdańsku

Prof. dr hab. Anna Dyaczyńska-Herman
Katedra i Klinika Anestezjologii i Intensywnej Terapii,
Śląska Akademia Medyczna

Prof. dr hab. n. med. Teofan M. Domżał
Klinika Neurologiczna, Centralny Szpital Kliniczny,
Wojskowa Akademia Medyczna w Warszawie

Prof. dr hab. n. med. Jerzy Garstka
Zakład Anestezjologii i Leczenia Bólu, Instytut Anestezjologii
i Intensywnej Terapii, Akademia Medyczna w Poznaniu

Dr n. med. Maciej Hilgier
Oddział Badania Bólu i Terapii Paliatywnej, Centrum
Onkologii, Instytut im. M. Skłodowskiej-Curie
w Warszawie

Prof. dr hab. n. med. Marek Kowalczyk
Zakład Farmakologii i Toksykologii, Wojskowy Instytut
Higieny i Epidemiologii w Warszawie

Prof. dr hab. n. med. Andrzej Kübler
Katedra Anestezjologii i Intensywnej Terapii
Akademia Medyczna we Wrocławiu

Prof. dr hab. Andrzej W. Lipkowski
Pracownia Neuropeptydów, Centrum Medycyny
Doświadczalnej i Klinicznej, Polska Akademia Nauk
w Warszawie

Prof. dr hab. n. med. Jacek Łuczak
Klinika Opieki Paliatywnej, Anestezjologii i Intensywnej
Terapii Onkologicznej, Katedra Onkologii, Akademia
Medyczna w Poznaniu

Prof. dr hab. n. med. Ewa Mayzner-Zawadzka
Katedra Anestezjologii i Intensywnej Terapii,
Akademia Medyczna w Warszawie

Prof. dr hab. n. med. Antoni Prusiński
Katedra i Klinika Neurologii, Akademia Medyczna
w Łodzi

Prof. dr hab. n. med. Henryk I. Trzeciak
Zakład Farmakologii, Śląska Akademia Medyczna
w Katowicach

Doc. dr hab. n. med. Jerzy Wordliczek
Zakład Badania i Leczenia Bólu, Katedra Anestezjologii
i Intensywnej Terapii, Collegium Medicum, Uniwersytet
Jagielloński w Krakowie

Członkowie zagraniczni

Dr n. med. Teodor Goroszeniuk
Guy's and St. Thomas' Hospital Trust
Pain Management Unit
London, Anglia

Dr Emile Hiesiger
Departments of Neurology and Radiology,
NYU Medical Center,
New York, USA

Dr Halina Machelska
Klinik für Anaesthesiologie und Operative
Intensivmedizin, Klinikum Benjamin Franklin,
Freie Universität Berlin, Niemcy

Dr Flaminia Pavone
Istituto di Psicobiologia e Psicofarmacologia CNR,
Roma, Włochy

Dr n. med. Andrzej Regieli
GHZ Hospital
Gouda, Holandia

Dr n. med. Jan Rykowski
Central Medical Hospital
Orebro, Szwecja

Spis treści

PRACE ORYGINALNE

Cechy kliniczne nerwobólu kulszowego
i jego podłoże anatomiczne **7**

Clinical features of sciatic pain and its anatomical
basis

Krzysztof W. Nicpoń, Marek Harat, Janusz Landowski

Ocena długotrwałej skuteczności i bezpieczeństwa **13**

stosowania przezskórnego fentanylu w leczeniu
bólów przewlekłego pochodzenia nienowotworowego

Evaluation of long-term efficacy and safety
of transdermal fentanyl in the treatment of chronic
noncancer pain

Keith Milligan, Michel Lanteri-Minet, Klaus Borchert, Henk Helmers,
Royden Donald, Hans-Georg Kress, Hugo Adraensen, Dwight Moulin,
Voitto Järvimäki, Ludo Haazen

Ocena zachowania bólowego w czasie **22**

rzeczywistym podczas klinicznej oceny chorych
z bólem krzyża

Real-time assessment of pain behavior during
clinical assessment of low back pain patients

Kenneth M. Prkachin, Elizabeth Hughes, Izabela Schultz, Peter Joy,
David Hunt

Długookresowe kohortowe badanie porównujące **32**

leczenie farmakologiczne (okskarbazepiną)
i chirurgiczne lekoopornej neuralgii nerwu
trójdzielnego

Long-term cohort study comparing medical
(oxcarbazepine) and surgical management
of intractable trigeminal neuralgia

Joanna M. Zakrzewska, Philip N. Patsalos

KAZUISTYKA

Neuralgia nerwu dodatkowego? Opis przypadku **42**

Neuralgia of the accessory nerve? Case report

Jerzy Świątkiewicz, Marek Suchorzewski

Redakcja

Dr hab. n. med. Jan Dobrogowski
Dr Joanna Mika - sekretarz redakcji
Prof. dr hab. Barbara Przewłocka - redaktor naczelny
Mgr Agnieszka Sieja
Doc. dr hab. n. med. Adam Stępień
Doc. dr hab. n. med. Andrzej Szczudlik

Współpraca

Dr n. med. Jadwiga Pyszkowska
Mgr Tomasz Włoch

Adres redakcji

Instytut Farmakologii PAN
31-343 Kraków, ul. Smętna 12
tel.: (12) 662-33-98
fax: (12) 637-45-00
e-mail: bol@rabbit.if-pan.krakow.pl

Współpraca

Instytut Farmakologii Polskiej Akademii Nauk w Krakowie

Wydawca

ELIPSA-JAIM s.c.
30-203 Kraków, ul. Gontyna 10/1
tel. kom. 604 489-676
tel./fax: (12) 641-67-49
<http://www.rehmed.pl>

Organizacje i instytucje wspierające wydawanie czasopisma

International Association for the Study of Pain

Dział reklamy

Katarzyna Koryga, tel.: (12) 641-67-49

Dział prenumerat i dystrybucji

Joanna Grochowska, tel.: (12) 641-67-49

Projekt graficzny

Siódme Niebo s.c.

Skład

ZINEL s.c., Kraków

Druk

Technet, Kraków

Nakład

2300 egz.

Redakcja i wydawca nie ponoszą odpowiedzialności za treść zamieszczanych ogłoszeń.

Poglądy i opinie przedstawiane w publikowanych artykułach niekoniecznie są zgodne z poglądami wydawcy, redaktorów i opiniami specjalistów wchodzących w skład Rady Naukowej. Redakcja i wydawca nie biorą odpowiedzialności za skutki działań podejmowanych w oparciu o publikowane materiały. Czytelnik powinien zweryfikować uzyskaną wiedzę z informacjami zamieszczonymi w innej literaturze fachowej oraz zaleceniami producentów leków i sprzętu medycznego.

Niedozwolone jest reprodukowanie bez zgody wydawcy jakichkolwiek materiałów zawartych w czasopiśmie Ból.

Copyright & translation copyright by ELIPSA-JAIM s.c.

OMÓWIENIE BADAŃ NAUKOWYCH

44

Wpływ dożylnego podania ketorolaku na zapotrzebowanie na opioidy i ból po operacji cięcia cesarskiego

opr. Anna Ciałma

Zapobieganie nudnościom i wymiotom po zewnątrzoponowym podaniu morfiny przy użyciu deksametazonu w zmiennych dawkach

opr. Anna Ciałma

Porównanie ciągłego dożylnego wlewu tramadolu a morfiny podawanej zewnątrzoponowo w uśmierzaniu bólu pooperacyjnego po torakotomii

opr. Magdalena Kocot

Wpływ testosteronu na autotomię u wykastrowanych szczurzych samców

opr. Ilona Obara

Efekt przeciwbólowy przedoperacyjnego dostawowego podania bupiwakainy i morfiny w ambulatoryjnej artroskopii kolana

opr. Artur Gądek

Dostawowe podawanie sufentanylu ułatwia zdrowienie po artroskopii kolana wykonywanej w ramach chirurgii jednego dnia

opr. Artur Gądek

GALERIA BÓLU

„Komedia ludzka” Adama Hoffmanna

49

Zbylut Grzywacz

STRONA PTBB

52

Wytyczne Polskiego Towarzystwa Badania Bólu dotyczące bólu przewlekłego

Deklaracja Europejskiej Federacji Oddziałów IASP

ZASADY PUBLIKOWANIA PRAC

4

ZASADY PRENUMERATY

48